

Kuru-seura ry:n ehdotus kurulaisten ikäihmisten mielenterveystyön kehittämiseksi / Paula Pasanen-Aro lausunto

6.10.2021

Kotiseutuyhdistys Kuru-seura ry ehdottaa, että Kurun muistiin eli topoteekin arkistossa olevia EU:n maaseudun kehittämisvarojen tuella (hanke jatkuu v. 2022 loppuun asti) kerättyjä digitaalisia valokuvia ja muita tallenteita hyödynnettäisiin ikäihmisten mielenterveyden ja hyvinvoinnin tukemisessa.

Ehdotuksensa mukaan Kuru-seura ry voisi järjestää säännöllisesti tallenteiden katselutilaisuuksia eri puolilla Kurua. Katselutilaisuuksien vastuuhenkilöksi on lupautunut hankevetäjä Kyösti Aalto. Hänen lisäksi pyydetään mukaan kurulaisia vapaaehtoistyöntekijöitä ja viranomaisia.

Kuru-Seura ehdottaa, että Ylöjärven kaupunki tukee esitettyä mielenterveystyön toteuttamista osoittamalla Kaarlo Lehmusvuoren testamenttivaroista 20 000 € kotiseutuyhdistys Kuru-seura ry:lle.

Summalla järjestettäisiin vuoden 2022 aikana 18 katselutilaisuutta eri puolilla entistä Kurun pitäjää. Rahalla hankittaisiin tilaisuuksien tarjoilut, vanhusten kuljetukset, tilavuokrat, vetäjien palkkiot, av-välineet, siivous ja esityksien valmistelutyöt.

Lausunto:

Tulevaisuuden sote-keskus (PirSote) hankkeessa kehitetään ikäihmisten monialaisen elintapaohjauksen, biopsykososiaalisen kotikuntoutuksen keinoja ja asiakas- ja palveluohjauksen toimintamallia, joka kytkee hyvinvointialueen palveluverkkoon tiiviimmin kuntien ja järjestöjen matalan kynnyksen sekä ennaltaehkäisevät palvelut Ikäihmisten palvelujen laatusuosituksen 2020–2023 tavoitteiden mukaisesti. Ylöjärvellä on kehitetty monipuolisesti ikääntyneiden kotikuntoutuksen keinoja, mutta kolmannen sektorin toimijoiden kanssa yhteistyössä toteutetut toiminnat ja etäkuntoutus eivät kuitenkaan vielä ole systemaattinen osa kotoa asumista tukevia palveluja.

Ylöjärvi on myös mukana PirKATI-hankkeessa, jossa kotona asumisen teknologiat ikäihmisille (KATI) -ohjelma edistää uusien teknologioiden hyödyntämistä kotona asumisessa, kotihoidossa ja kotiin tuotavissa palveluissa. Pirkanmaan (PirKATI 2021–2022) aluehankkeen tarkoituksena on uuden etäteknologian käyttöönotto ja teknologian hyödyntävien toimintaprosessien kehittäminen.

Hankkeiden kehittäjätiimeissä tarkastellaan parhaillaan monialaista kuntoutusprosessia sekä etähoiva ja -kuntoutuksen mahdollisuuksia. Osana PirKati-hanketta on esitetty etäkuntoutuspilottia, jonka tarkoituksena on tarjota kotona asuville kotihoidon, kotikuntoutuksen ja omaishoidon asiakkaille hyvinvointia tukevaa etäkuntoutusta Videosivit homecare laitteilla. Sisältö tuotetaan olemassa olevia toimintamuotoja, kuten lähitori-toimintaa hyödyntäen. Alustavan ideoinnin mukaan etäkuntoutuskokonaisuus sisältää ryhmä- ja virkistystoimintaa sekä yksilökäyntejä.

Pirkanmaalle on haettu yhteistä Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut (PirKoti) -hanketta, jonka yhtenä tavoitteena on nivoa matalan kynnyksen palvelut osaksi kotona asumista tukevia palveluita ja vahvistaa työntekijöiden tietoa palveluista luomalla yhdyspintoja teknologisia ja jalkautuneita palveluja hyödyntäen. Hankkeessa hyödynnetään jo olemassa olevaa lähitoriverkostoa, sekä yhteisökeskuksia tiivistäen hankkeiden ja yhdistystoimijoiden yhteistyötä. Rahoituspäätös hankkeesta, jonka haussa myös Ylöjärvi on mukana, saataneen tämän vuoden aikana.

Kaikissa yllä kuvatuissa hankkeissa kuntouttavat palvelut ovat tavoitteellisia ja hyvinvointia sekä toimintakykyä tukevia. Hankkeet tukevat osaltaan Pirkanmaan hyvinvointialueen valmistelua tiiviissä yhteistyössä Tulevaisuuden sote-keskus hankkeen kanssa ja ovat osa Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaa.

Kuruseura ry:n ehdottama toiminta voidaan osaltaan liittää osaksi Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus ohjelman hankkeiden kehittämiskohteita, joilla vahvistetaan kotona asuvien ikäihmisten hyvinvointia ja toimintakykyä. Esitetyt valokuvien katselmustilaisuudet voivat olla osa ikäihmisten elintapaohjauksen palvelutarjotinta ja etäkuntoutuksen toimintamallia. Yhteistyö kytkee hyvinvointialueen palveluverkkoon tiiviimmin kuntien ja järjestöjen matalan kynnyksen sekä ennaltaehkäisevät palvelut ikäihmisten palvelujen laatusuosituksen 2020–2023 tavoitteiden mukaisesti.

Edellytyksenä on kuitenkin, että esittelytilaisuudet pystytään toteuttamaan yhteistyössä kotihoidon, kotitiimin, lähitorin ja asiakasohjauksen kanssa siten, että etäyhteyksillä topoteekin tallenteiden katselu mahdollistuu myös laitekeskeisissä ja kotihoidossa olevien asiakkaiden virkeyttämiseksi ja hyvinvoinnin tukemiseksi ja mahdollistetaan myös pidempien matkojen päässä asuville ja ilman kulkuvälineitä oleville kuntouttavaa virkistystoimintaa. Kehittämistyössä tulee selvittää ja järjestää sopiva välineistö erilaisten asiakasryhmien tarpeita vastaavaksi yhteistyössä viranomaisten kanssa. Valokuvien yhdessä katsominen on parhaimmillaan yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta lisäävää ja yksinäisyyden tunnetta

vähentävää ja näin ollen omalta osaltaan ennaltaehkäisevää mielenterveystyötä.

Ehkäisevien ja korjaavien hyvinvointipalvelujen johtaja kannattaa ehdotusta sillä ehdolla, että toiminta järjestetään edellä mainittujen viranomaisten kanssa yhteistyössä.